

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠNOM POSTUPKU**

Banja Luka, avgust 2017. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠNOM POSTUPKU**

Član 1.

U Zakonu o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14), u članu 29. u stavu 2. poslije riječi: „toplotne energije” briše se riječ: „i“, dodaje se zapeta i riječi: „telekomunikacionih usluga, RTV takse i“.

Član 2.

U članu 93. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nakon polaganja cijene, sud rješenjem dosuđuje nepokretnost kupcu, rješenje dostavlja kupcu i svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, i objavljuje na oglasnoj tabli suda.“

U stavu 2. riječi: „zemljišno knjižnom sudu“ zamjenjuju se riječima: „Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove“.

Stav 4. briše se.

Član 3.

U članu 109. stav 6. mijenja se i glasi:

„(6) Ako nužnost održavanja ročišta za diobu nije propisana ovim zakonom, sud će rješenje o namirenju dostaviti strankama i licima koja imaju pravo da se iz prodajne cijene namire.“

Član 4.

U članu 166. st. 8. i 9. brišu se.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj:
Datum:

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠNOM
POSTUPKU

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 122. Ustava Republike Srpske, prema kojem se osnivanje, nadležnost, organizacija i postupak pred sudovima utvrđuju zakonom, i članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.02-020-518/17 od 14. avgusta 2017. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 122. Ustava Republike Srpske, prema kojem se osnivanje, nadležnost i organizacija i postupku pred sudovima utvrđuje zakonom, i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2017. godinu planirano je donošenje ovog zakona.

Postupajući u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), obrađivač je u Obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje ovog zakona.

S tim u vezi, članom 1. izvršena je dopuna člana 29. Zakona, kojim se definiše pojam vjerodostojne isprave na način da se kao vjerodostojna isprava, pored navedenog, propiše i račun ili izvod za telekomunikacione usluge i RTV taksu. Članom 2. izvršena je izmjena člana 93. stav 1. Zakona na način da sud, nakon polaganja cijene, rješenjem dosuđuje nepokretnost kupcu, da rješenje dostavlja kupcu i svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, i da ga objavljuje na oglasnoj tabli suda. U vezi sa ovim članom, Sekretarijat je sugerisao obrađivaču predmetnog zakona da je neophodno stav 2. ovog člana uskladiti sa Zakonom o premjeru i katastru nepokretnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 6/12 i 110/15). Naime, ovim zakonom je uspostavljen katastar nepokretnosti kao osnovni i javni registar o nepokretnostima i pravima na njima. S tim u vezi, zemljišnoknjižno odjeljenje nije više u nadležnosti Osnovnog suda, te je bilo neophodno uskladiti i ovaj stav predmetnog člana sa nastalim izmjenama, što je obrađivač i prihvatio. U istom članu brisan je stav 4. radi usklađivanja sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/17), kojom je ovaj stav ocijenjen neustavnim. Članom 3. predloženih izmjena i dopuna izmijenjen je član 109. stav 6. Zakona, koji tretira objavu rješenja o namirenju u cilju usklađivanja sa izmjenom člana 29. stav 2. Zakona, a članom 4. brisani su st. 8. i 9. u članu 166. Zakona radi usklađivanja sa Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 5/17).

Ovaj sekretarijat je skrenuo pažnju obrađivaču na primjenu člana 66. stav 3. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike, koji se odnosi na promjenu i dodavanje riječi, što je obrađivač i prihvatio.

Obrađivač Zakona je postupio u skladu sa Smjernicama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12) i objavio tekst Zakona na internet stranici Ministarstva.

Imajući u vidu da je Zakon o izvršnom postupku u primjeni od 2003. godine, da je osnovni tekst Zakona imao šest izmjena i dopuna i da će ova izmjena Zakona biti sedma po redu, da su u međuvremenu doneseni i drugi zakoni kojima se dotiče i ova materija, iz tih razloga ovaj sekretarijat smatra da bi trebalo da se planira donošenje novog Zakona o izvršnom postupku.

Budući da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona, da se predmetnim zakonom izvršavaju odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Ustavnog suda BiH, da je usaglašen sa Zakonom o premjeru i katastru nepokretnosti Republike Srpske, Zakonom o sudovima Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa, mišljenje je da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku može uputiti na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, broj: 17.03-020-1808/17 od 27. jula 2017. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku, nije ustanovljeno da EU *acquis* sadrži sekundarne izvore koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog nacrta, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

Prilikom izrade Nacrta, u dijelu primarnih izvora prava EU konsultovana je Povelja o osnovnim pravima Evropske unije, član 47. / Charter of Fundamental Rights of the European Union, Article 47.

U dijelu pravnih akata Savjeta Evrope uzeta je u obzir Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, član 6. stav 1; Protokol br. 1, član 1. / Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Article 6, Paragraph 1; Protocol No. 1, Article 1.

U segmentu ostalih međunarodnih izvora prava konsultovan je Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, član 14. stav 1. / International Covenant on Civil and Political Rights, Article 14, Paragraph 1.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Republike Srpske, na sjednici održanoj 28. decembra 2016. godine, donio je Odluku kojom je utvrđeno da član 166. st. 8. i 9. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14) nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Navedenim članom definiše se prinudno izvršenje, odnosno stavom 8. ovog člana propisuje se da se izvršenje novčanih potraživanja na teret sredstava budžeta Republike Srpske, gradova i opština, sprovodi do visine iznosa na poziciji budžeta predviđenoj za te namjene, u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Republike Srpske, gradova i opština, a stavom 9. istog člana da se u budžetu Republike, gradova i opština, za svaku fiskalnu godinu obezbjeđuju sredstva na ime izvršenja pravosnažnih sudskih presuda, sporazuma o priznanju krivice ili zaključenih poravnanja pred sudom ili drugim nadležnim organom, u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu, Zakonom o izvršenju budžeta i odlukom o usvajanju budžeta Republike, gradova i opština za odgovarajuću fiskalnu godinu.

U konkretnom slučaju, po ocjeni Suda, evidentan je javni interes Republike da, zbog velikog duga, a očiglednog nedostatka raspoloživih sredstava u budžetu Republike, gradova i opština za isplatu cjelokupnog duga svima po okončanju izvršnog postupka, ograniči izvršenje pravosnažnih odluka i na taj način obezbijedi normalno funkcionisanje svih nadležnosti navedenih nivoa vlasti. Međutim, osporenim propisivanjem kojim se ograničavaju tražioci izvršenja da u izvršnom postupku naplate svoja novčana potraživanja iz budžeta Republike

Srpske, gradova i opština dosuđena izvršnim odlukama i to do visine iznosa na poziciji budžeta predviđenoj za te namjene nije, po ocjeni Suda, postignuta pravična ravnoteža između javnog interesa Republike da zbog velikog duga ograniči mogućnost tražilaca izvršenja da u izvršnom postupku naplate svoja potraživanja dosuđena pravosnažnim odlukama i interesa pojedinca, odnosno imalaca pravosnažno dosuđenih novčanih potraživanja prema Republici, gradovima i opštinama. Ovaj princip je, po ocjeni Suda, doveden u pitanje zato što osporenim zakonskim odredbama nije određen obavezan minimum sredstava koji su Republika, gradovi i opštine koji imaju izvršne odluke, dužni da u svojim budžetima predvide za njihovu isplatu.

Na taj način, osporenim propisivanjem omogućeno je da navedeni nivoi vlasti proizvoljno bez bilo kakvog zakonskog ograničenja, planiraju novčana sredstva za izvršenje pravosnažnih odluka, a da pritom tražiocima izvršenja nije pružena bilo kakva garancija kada će u relevantnoj budžetskoj stavci biti raspoloživih sredstava za isplatu, odnosno da li će u razumnom roku naplatiti svoja novčana potraživanja iz sredstava budžeta Republike, gradova i opština, te su na taj način u apsolutnoj neizvjesnosti u pogledu roka naplate svojih novčanih potraživanja.

Imajući u vidu navedeno, a u cilju sprovođenja navedene odluke, bilo je neophodno pristupiti izmjeni člana 166. Zakona, na način kako je to izvršeno u članu 3. ovog zakona.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 1. juna 2017. godine, donio je Odluku o dopustivosti u meritumu, broj U2/17, koja je objavljena i u Službenom glasniku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/17), a kojom je usvojen Zahtjev Okružnog suda u Banjoj Luci (sudija Milan Blagojević) i utvrđeno da član 93. stav 4. Zakona o izvršnom postupku nije u skladu sa članom II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Navedenim članom kojim se definiše predaja nepokretnosti kupcu, u stavu 4. propisuje se da se rješenje iz stava 1. ovog člana (rješenje o dosudi) objavljuje na oglasnoj tabli, te da se istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj tabli smatra da je rješenje dostavljeno svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, te svim učesnicima u nadmetanju.

Ustavni sud je cijenio da podnosilac zahtjeva ističe spornu odredbu zbog toga što se rješenje o dosudi ne dostavlja lično strankama, niti bilo kojim drugim učesnicima u postupku o čijim se pravima i interesima odlučivalo, te da se nakon proteka tri dana od isticanja na oglasnoj tabli suda smatra da je navedeno rješenje dostavljeno svim licima kojima se prema zakonu rješenje o dosudi dostavlja i da od tada teče rok za žalbu. Polazeći od toga da je spornom odredbom propisano da se istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj tabli suda smatra da je rješenje dostavljeno svim licima kojima se prema zakonu rješenje dostavlja, a da pri tome nema elemenata koji bi učinili izvjesnim vrijeme oglašavanja ili propisivanja da će ono biti određeno na drugi odgovarajući način, Ustavni sud smatra da sporna odredba nije u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije u smislu osiguranja procesnih garancija za izjavljivanje pravnog lijeka. Po mišljenju Ustavnog suda nije sporno isticanje predmetnog rješenja na oglasnoj tabli suda koje propisuje sporna odredba. Međutim, takva odredba sama za sebe bez bilo kakvog određenja koje bi indiciralo izvjesnost datuma postavljanja rješenja na oglasnoj tabli, i s tim u vezi računanja roka za žalbu, predstavlja pretjeran teret za stranke i druge učesnike postupka koji su zainteresirani za izjavljivanje žalbe.

Imajući u vidu navedeno, a u cilju sprovođenja opisane odluke, bilo je neophodno pristupiti izmjeni člana 93. stav 4. Zakona, na način kako je to izvršeno u članu 2. ovog zakona.

Osnovni sudovi u Republici Srpskoj uputili su inicijativu Ministarstvu pravde kao obrađivaču predmetnog zakona za izmjenu Zakona o izvršnom postupku, koja se odnosi na odredbe člana 29. kojim se definiše pojam vjerodostojne isprave, odnosno stava 2. navedenog člana, na način da se kao vjerodostojna isprava, pored navedenog, propiše i račun ili izvod za telekomunikacione usluge i RTV taksu.

Razlog za ovu intervenciju je činjenica da se pred osnovnim sudovima u Republici Srpskoj u toku svake godine u prosjeku podnese oko 25.000 tužbi u sporovima male vrijednosti, od čega je u oko 16.000 tužbi, u kojima vrijednost spora ne prelazi 1.500 KM, jedini predloženi i

izvedeni dokaz neplaćeni račun ili izvod za telekomunikacione usluge i RTV taksu, na osnovu kojeg dokaza je sud uvažio postavljeni tužbeni zahtjev.

Uvažavajući navedeno, propisivanje vjerodostojne isprave na opisani način učinilo bi sudski postupak efikasnijim i ekonomičnijim iz razloga što stranke ne bi podnosile tužbu i pokretale parnični postupak, a koji u prosjeku traje dvije do tri godine, nakon kojeg moraju pokrenuti izvršni postupak, već bi tražilac izvršenja podnosio prijedlog za izvršenje i direktno pokrenuo izvršni postupak, izuzev ukoliko bi izvršenik izjavio prigovor na rješenje o izvršenju, u kojem slučaju bi sud stranke (tražioca izvršenja i izvršenika) uputio na parnični postupak.

Predloženo rješenje će rasteretiti osnovne sudove u Republici Srpskoj za oko 16.000 tužbi godišnje u parničnim predmetima, a što čini u prosjeku 10% predmeta od ukupnog broja predmeta na godišnjem nivou koji se vode pred osnovnim sudovima u Republici Srpskoj, odnosno koji čine u prosjeku 43% predmeta od ukupnog broja parničnih predmeta na godišnjem nivou koji se vode pred osnovnim sudovima u Republici Srpskoj.

Takođe, bitno je napomenuti da predloženo rješenje neće uticati na umanjenje budžeta, odnosno neće iziskivati veća novčana davanja za plaćanje sudskih taksi od strane pravnih i fizičkih lica, odnosno stranaka pred sudovima u navedenim predmetima.

Navedena rješenja prihvatile su i zemlje regiona, Republika Srbija i Republika Hrvatska, koje su kroz odredbe Zakona o izvršnom postupku, odnosno Ovršnog zakona, definisale pojam vjerodostojne isprave na opisani način.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. ovog zakona dopunjen je stav 2. člana 29. osnovnog teksta Zakona, kojim se definiše pojam vjerodostojne isprave i propisuje se da se vjerodostojnom ispravom, pored navedenog, smatra i račun ili izvod za telekomunikacione usluge i RTV taksu.

Članom 2. ovog zakona izvršena je izmjena člana 93. osnovnog teksta Zakona, stav 1. zamijenjen je novim stavom 1. kojim je propisano da nakon polaganja cijene, sud rješenjem dosuđuje nepokretnost kupcu, a rješenje se objavljuje na oglasnoj tabli suda i dostavlja kupcu i svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji; u stavu 2. je izvršena izmjena tako što je umjesto zemljišnoknjižnog suda navedena Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove; dok je stav 4. člana 93. brisan. Navedena izmjena bila je neophodna radi sprovođenja Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj U-2/17 od 1. juna 2017. godine, a kojom je utvrđeno da član 93. stav 4. Zakona o izvršnom postupku nije u skladu sa članom II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Članom 3. ovog zakona izmijenjen je stav 6. član 109. osnovnog teksta Zakona koji tretira objavu rješenja o namirenju, a u cilju usklađivanja sa izmjenom izvršenom u članu 2. ovog zakona.

Članom 4. izvršena je izmjena u članu 166. osnovnog teksta Zakona, odnosno brisani su st. 8. i 9, kojim se propisuje postupak izvršenja novčanih potraživanja na teret sredstava budžeta Republike Srpske. Navedena izmjena Zakona bila je neophodna radi sprovođenja Odluke Ustavnog suda Republike Srpske broj U-65/15, od 28. decembra 2016. godine, a kojom je utvrđeno da član 166. st. 8. i 9. Zakona o izvršnom postupku nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Članom 5. propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju broj: 17.04-020-1814/17 od 27. jula 2017. godine, a nakon uvida u Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku i Obrazac o sprovođenju skraćenog PUP-a u pripremi i izradi nacrt/prijedloga propisa, utvrđeno je da je obrađivač prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu sa metodologijom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa članom 37. stav 1. tačka đ) Poslovnika Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/09), te t. 4. i 15. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću u javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), obrađivač Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku utvrdio je da je Zakon od interesa za javnost. Zakon će biti objavljen na internet stranici (www.vladars.net), sa rokom od osam dana radi dostavljanja primjedaba i sugestija.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u budžetu Republike Srpske, a primjena ovog zakona će imati uticaja na priliv sudskih taksi u budžet Republike Srpske, na način da će se priliv istih na godišnjem nivou u prosjeku smanjiti za oko 800.000 KM.

Navedeno obrazložemo činjenicom da se pred osnovnim sudovima u Republici Srpskoj, kako smo prethodno naveli, u toku svake godine podnese oko 16.000 tužbi, u kojima vrijednost spora ne prelazi 1.500 KM, za koje je u skladu sa Zakonom o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14) propisana taksa od 50 KM, te imajući u vidu da je u navedenim tužbama jedini dokaz neplaćeni račun ili izvod za telekomunikacione usluge i RTV taksu, koji će sada imati status vjerodostojne isprave, evidentno je da se sudska taksa od 50 KM neće naplaćivati u prosjeku za oko 16.000 tužbi godišnje.

Međutim, kako bi se nadoknadio iznos od 800.000 KM koji bi se u budžetu Republike Srpske umanjio primjenom ovog zakona, uporedo sa donošenjem ovog zakona planirano je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14), kojim će se propisati da se na prijedlog da se dozvoli izvršenje, u predmetima u kojima je vrijednost spora do 1.500 KM plaća taksa od 75 KM.

Važeći Zakon o sudskim taksama, u Prilogu u Taksenoj tarifi, u Tarifnom broju 1. propisuje da se taksa na prijedlog da se dozvoli izvršenje u sporovima do 1.500 KM plaća u iznosu od 25 KM.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama na predloženi način će se nadoknaditi iznos od 800.000 KM, koji se umanjuje u budžetu Republike Srpske primjenom ovog zakona, tako što će se sudska taksa na prijedlog da se dozvoli izvršenje, u predmetima u kojima je vrijednost spora do 1.500 KM, plaćati u iznosu od 75 KM, umjesto dosadašnjeg iznosa od 25 KM.

Uvažavajući navedeno, bitno je napomenuti da predloženo rješenje neće uticati na umanjenje budžeta, odnosno neće iziskivati veća novčana davanja za plaćanje sudskih taksi od strane pravnih i fizičkih lica, odnosno stranaka pred sudovima u navedenim predmetima, jer se na navedeni način ne ide u parnični postupak u kojem se plaća taksa na tužbu u iznosu od 50 KM, pa nakon toga u izvršni postupak u kojem se plaća taksa na prijedlog da se dozvoli izvršenje u iznosu od 25 KM, već se direktno ide u izvršni postupak u kojem će se, a nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama na predloženi način, plaćati sudska taksa na prijedlog da se dozvoli izvršenje u iznosu od 75 KM.

XI PRIKAZ ODLUKA USTAVNOG SUDA

1. Prikaz odluke Ustavnog suda Republike Srpske

Ustavni sud Republike Srpske je, na sjednici održanoj 28. decembra, 2016. godine, donio je Odluku broj U-65/15 („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 5/17), kojom je utvrđeno da član 166. st. 8. i 9. Zakona o izvršnom postupku (“Službeni glasnik Republike Srpske” br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14), nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Arsenije Baltić iz Banje Luke i Vladimir Dragičević iz Kozarske Dubice podnijeli su Ustavnom sudu Republike Srpske zajedničku inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 166. st. 8. i 9. Zakona o izvršnom postupku, i to u odnosu na član 16. stav 1. i član 121a. stav 1. Ustava Republike Srpske, te član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Iz sadržine inicijative proizlazi da osporena zakonska odredba kojom se, kako navode davaoci inicijative, ograničava provođenje izvršenja pravosnažnih sudskih presuda iz budžeta Republike Srpske, gradova i opština do visine iznosa na poziciji budžeta predviđenoj za te namjene, omogućava Republici Srpskoj, gradovima i opštinama da, u izvršnim predmetima u kojima imaju svojstvo izvršenika, sami određuju iznos do kojeg je izvršenje radi naplate novčanog potraživanja sprovodivo.

Na taj način, po mišljenju davalaca inicijative, onemogućeni su tražioci izvršenja, koji u izvršnom postupku ostvaruju prinudnu naplatu svojih novčanih potraživanja da na jednak način ostvare prinudnu naplatu prema Republici Srpskoj, gradovima i opštinama, sa jedne strane i svim ostalim izvršenicima, sa druge strane, dakle, da na jednak način zaštite svoja prava u postupku pred sudom, a što je, po njihovom mišljenju, u suprotnosti sa članom 16. stav 1. Ustava. Uz to, osporeno zakonsko rješenje, po mišljenju davalaca inicijative, onemogućava sudove da sprovedu izvršenje na budžetskim sredstvima ako na odgovarajućoj poziciji budžeta nema dovoljno sredstava, čime se narušava samostalnost i nezavisnost sudova u vršenju sudske vlasti, te sudska vlast čini zavisnom i nesamostalnom u odnosu na budžetsku politiku Republike, gradova i opština. Osim toga, onemogućavanje prinudnog izvršenja radi naplate novčanog potraživanja iz izvršne isprave, po mišljenju davalaca inicijative, predstavlja ometanje uživanja imovine, čime je, s obzirom da za to ne postoji javni interes, povrijeđeno pravo na imovinu zagarantovano članom 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju, a u prilog svojih navoda davaoci inicijative se pozivaju i na određene stavove Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Na kraju, davaoci inicijative detaljno obrazlažu na koji način je, po njihovom mišljenju, osporenim zakonskim rješenjem dovedeno u pitanje i načelo iz člana 56. stav 1. Ustava, a uz to se onemogućava, kako navode, i adekvatno ostvarivanje prava na naknadu štete iz člana 17. Ustava, te predlažu da Sud, s obzirom na izloženo, utvrdi da osporena zakonska odredba nije u saglasnosti sa Ustavom.

Ustavnom sudu je, pored navedene, podnesena i inicijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 3. Zakona o dopunama Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/14), kojim je propisano da se u članu 166. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12 i 67/13) dodaju novi stavovi 8. i 9. Davalac ove inicijative Željko Bubić iz Banje Luke osporava navedene zakonske odredbe sa stanovišta njihove saglasnosti sa odredbama Ustava Republike Srpske i to članova 50, 63. i 66, te tačke 6. Amandmana XXXII na Ustav kojim je zamijenjen član 68. Ustava Republike Srpske, kao i u odnosu na član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Sud je, na sjednici održanoj 28. septembra 2016. godine, saglasno članu 9. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 114/12, 29/13 i 90/14), odlučio da o inicijativama vodi jedinstven postupak, pripajajući inicijativu broj U-69/16 prvopripjeloj inicijativi U-65/15.

Polazeći od navedenog Sud je ocijenio da osporene odredbe člana 166. st. 8. i 9. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14) nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske. Prilikom ovakve ocjene Sud je imao u vidu da je zakonodavac, saglasno navedenim ustavnim odredbama, ovlašćen da uredi ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, kao i postupak pred sudovima, pa time i izvršni postupak, a u okviru toga i da propiše način sprovođenja izvršenja na novčanim sredstvima izvršenika koja se vode na računima kod banaka. Sud je, takođe, imao u vidu da svako pravosnažno dosuđeno novčano potraživanje predstavlja imovinu građana, kao i da je legitimno pravo zakonodavca da, kada je u pitanju opšti interes Republike, donese zakon kojim se oduzimaju ili ograničavaju određena imovinska prava građana, ali da istovremeno ima i obavezu da to čini na način da obezbijedi pravičnu ravnotežu između ograničenja prava na imovinu, koje je u javnom interesu i imovinskih prava pojedinaca.

U konkretnom slučaju, po ocjeni Suda, evidentan je javni interes Republike da, zbog velikog duga a očiglednog nedostatka raspoloživih sredstava u budžetu Republike, gradova i opština za isplatu cjelokupnog duga svima po okončanju izvršnog postupka, ograniči izvršenje pravosnažnih odluka i na taj način obezbijedi normalno funkcionisanje svih nadležnosti navedenih nivoa vlasti. Međutim, osporenim propisivanjem kojim se ograničavaju tražioci izvršenja da u izvršnom postupku naplate svoja novčana potraživanja iz budžeta Republike Srpske, gradova i opština dosuđena izvršnim odlukama i to do visine iznosa na poziciji budžeta predviđenoj za te namjene nije, po ocjeni Suda, postignuta pravična ravnoteža između javnog interesa Republike da zbog velikog duga ograniči mogućnost tražilaca izvršenja da u izvršnom postupku naplate svoja potraživanja dosuđena pravosnažnim odlukama i interesa pojedinca odnosno imalaca pravosnažno dosuđenih novčanih potraživanja prema Republici, gradovima i opštinama. Ovaj princip je, po ocjeni Suda, doveden u pitanje zato što osporenim zakonskim odredbama nije određen obavezan minimum sredstava koji su Republika, gradovi i opštine koji imaju izvršne odluke dužni da u svojim budžetima predvide za njihovu isplatu. Na taj način, osporenim propisivanjem omogućeno je da navedeni nivoi vlasti proizvoljno, dakle, bez bilo kakvog zakonskog ograničenja, planiraju novčana sredstva za izvršenje pravosnažnih odluka, a da pritom tražiocima izvršenja nije pružena bilo kakva garancija kada će u relevantnoj budžetskoj stavci biti raspoloživih sredstava za isplatu odnosno da li će u razumnom roku naplatiti svoja novčana potraživanja iz sredstava budžeta Republike, gradova i opština, te su na taj način u apsolutnoj neizvjesnosti u pogledu roka naplate svojih novčanih potraživanja.

Imajući u vidu da osporene odredbe Zakona o izvršnom postupku imaju značenje očiglednog ograničenja Ustavom zajemčenog prava na imovinu, a polazeći od Ustavom i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđene zaštite tog prava, te izgrađenih stavova Evropskog suda za ljudska prava u pogledu uslova pod kojima je mijješanje države u pravo na mirno uživanje imovine dozvoljeno, Sud je ocijenio da osporene

odredbe Zakona nisu u funkciji obezbjeđivanja vladavine prava i jednakosti svih pred zakonom, što ih čini nesaglasnim s Ustavom.

Cijeneći da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno i da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske, u ovom predmetu odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

2. Prikaz Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U-2/17 („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/17), rješavajući Zahtjev Okružnog suda u Banjoj Luci (sudija Milan Blagojević), na sjednici održanoj 1. juna 2017. godine, donio je Odluku o dopustivosti u meritumu, kojom je usvojen Zahtjev Okružnog suda u Banjoj Luci (sudija Milan Blagojević) i utvrđeno da član 93. stav 4. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14) nije u skladu sa članom II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Podnosilac Zahtjeva smatra da odredba člana 93. stav 4. Zakona o izvršnom postupku nije kompatibilna odredbi člana II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao ni članu 14. stav 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Naime, podnosilac Zahtjeva navodi da nije sporno, odnosno da je očigledno, da je predmetno pitanje u neposrednoj vezi s pravom na pravično suđenje pred sudom, koje je zagarantirano prethodno navedenim odredbama Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno Evropske konvencije te MPGPP. Dalje je istakao da pravičnog suđenja nema ako nema pristupa sudu, te da taj pristup mora biti suštinski, a ne samo formalan. Naveo je da u praksi postoje određena ograničenja tog pristupa, na primjer zbog zastarjelosti ili ograničenja pristupa maloljetnicima ili duševno bolesnim licima, ali se ni takvim ograničenjima ne smije ugroziti, a kamoli povrijediti sama suština prava na suđenje.

Podnosilac Zahtjeva zaključuje da se spornom odredbom povređuje sama suština prava na suđenje, u odsustvu kojeg nema ni pravičnog suđenja u bilo kom sudskom postupku, pa tako ni u izvršnom sudskom postupku.

Sporna odredba ZIPRS glasi:

„Član 93. stav 4.

(4) Rješenje iz stava 1. ovog člana (rješenje o dosudi) objavljuje se na oglasnoj tabli. Istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj tabli smatra se da je rješenje dostavljeno svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, te svim učesnicima u nadmetanju.”

Ustavni sud zapaža da podnosilac Zahtjeva problematizuje spornu odredbu zbog toga što se rješenje o dosudi ne dostavlja lično strankama, ni bilo kojim drugim učesnicima u postupku o čijim se pravima i interesima odlučivalo, te da se nakon proteka tri dana od isticanja na oglasnoj tabli suda, smatra da je navedeno rješenje dostavljeno svim licima kojima se prema zakonu rješenje o dosudi dostavlja i da od tada teče rok za žalbu. Ustavni sud dalje zapaža da se rješenje o dosudi dostavlja [...] svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, te svim učesnicima u nadmetanju. Nadalje, shodno članu 82. stav 6. ZIPRS zaključak o prodaji nekretnine se dostavlja [...] strankama, licima koja imaju prvenstveno pravo namirenja ili pravo namirenja istog ranga kao i tražilac izvršenja, licima koja imaju upisano ili zakonsko pravo preče kupovine i nadležnom organu Poreske uprave, što u konkretnom slučaju znači da se navedenim licima dostavlja i rješenje o dosudi.

Ustavni sud smatra da je zbog neizvjesnosti kada će rješenje o dosudi biti oglašeno na oglasnoj tabli suda na zainteresovana lica stavljen prekomjeren teret u obezbjeđenju procesnih garancija za izjavljivanje propisanog pravnog lijeka. Polazeći od toga da je spornom odredbom propisano da se istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj tabli smatra da je rješenje dostavljeno svim licima kojima se prema zakonu rješenje dostavlja, a da pri tome nema elemenata koji bi učinili izvjesnim vrijeme oglašavanja ili propisivanja da će ono biti određeno na drugi odgovarajući način, Ustavni sud smatra da sporna odredba nije u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije u smislu osiguranja procesnih garancija za izjavljivanje pravnog lijeka. Po mišljenju Ustavnog suda nije sporno isticanje predmetnog rješenja na oglasnoj tabli suda koje propisuje sporna odredba. Međutim, takva odredba sama za sebe bez bilo kakvog određenja koje bi indiciralo izvjesnost datuma postavljanja rješenja na oglasnoj tabli, i s tim u vezi računanja roka za žalbu, predstavlja pretjeran teret za stranke i druge učesnike postupka koji su zainteresovani za izjavljivanje žalbe.

Na osnovu navedenog, Ustavni sud smatra da osporena odredba nije u skladu s odredbom člana II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i odredbom člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ustavni sud zaključuje da je član 93. stav 4. Zakona o izvršnom postupku suprotan pravu na pravično suđenje iz člana II/3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, zato što propisuje da se istekom trećeg dana od dana oglašavanja rješenja na oglasnoj tabli suda smatra da je rješenje dostavljeno svim licima kojima se ono po zakonu dostavlja, a da pri tome nema elemenata koji bi učinili izvjesnim vrijeme oglašavanja na oglasnoj tabli kako bi se obezbijedile procesne garancije zainteresovanim licima za izjavljivanje pravnog lijeka koji je zakonom propisan.

ZAKON O IZVRŠNOM POSTUPKU
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Vjerodostojna isprava
Član 29.

(1) Izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje se i na osnovu vjerodostojne isprave.

(2) Vjerodostojna isprava je, prema ovom zakonu, mjenica i ček s protestom i povratnim računom ako su potrebni za zasnivanje potraživanja i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuke vode, toplotne energije, **telekomunikacionih usluga, RTV takse i odvoz smeća.**

(3) Vjerodostojna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

Predaja nepokretnosti kupcu
Član 93.

(1) Nakon polaganja cijene, sud rješenjem dosuđuje nepokretnost kupcu, rješenje dostavlja kupcu i svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji, i objavljuje na oglasnoj tabli suda.

(2) Rješenjem iz stava 1. ovog člana sud određuje da se nepokretnost preda kupcu, a **Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove** da se izvrši upis promjene prava svojine, te brišu prava trećih za koje je to rješenjem određeno.

(3) Protiv rješenja o dosudi nije dozvoljen prigovor ali se može izjaviti žalba.

Rješenje o namirenju
Član 109.

(1) O namirenju tražioca izvršenja i drugih lica kojima pripada pravo na namirenje sudija bez odlaganja odlučuje rješenjem nakon održanog ročišta, uzimajući u obzir podatke iz spisa i zemljišne knjige, kao i stanja utvrđenog na ročištu.

(2) Pri donošenju rješenja iz stava 1. ovog člana uzeće se u obzir samo ona potraživanja po kojima je rješenje o izvršenju postalo izvršno najkasnije na dan ročišta za diobu.

(3) Ako ima potraživanja u odnosu na koje rješenje o izvršenju nije postalo izvršno najkasnije na dan ročišta za diobu, ta će se potraživanja namiriti, nakon izvršnosti rješenja o izvršenju iz preostalog iznosa prodajne cijene, ako je ima, a ostatak će se vratiti izvršeniku.

(4) Odredbe st. 2. i 3. ovog člana ne odnose se na potraživanja obezbijeđena založnim pravom ili zemljišnim dugom.

(5) Protiv rješenja o namirenju nije dozvoljen prigovor, ali se može izjaviti žalba.

(6) Ako nužnost održavanja ročišta za diobu nije propisana ovim zakonom, sud će rješenje o namirenju dostaviti strankama i licima koja imaju pravo da se iz prodajne cijene namire.

(7) Izvršenju rješenja o namirenju pristupiće se nakon što istekne rok za izjavu žalbe ovlašćenih lica.

(8) Ako žalba na rješenje o namirenju bude izjavljena u roku, dostaviće se strankama i ostalim učesnicima u postupku, a rješenje izvršiti ako tražilac izvršenja u roku od tri dana od prijema žalbe ne predloži odlaganje izvršenja do odluke drugostepenog suda po žalbi.

5. Izvršenje na potraživanju po računu kod banke

Prinudno izvršenje

Član 166.

(1) Izvršenje radi ostvarenja novčanog potraživanja prema izvršeniku može se sprovesti na svim sredstvima na njegovim računima kod banke, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

(2) Rješenjem o izvršenju na novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu izvršenika nalaže se banci da novčani iznos za koji je izvršenje određeno prenese sa transakcijskog računa izvršenika na transakcijski račun tražioca izvršenja, a za potraživanja za koja nije propisana naplata preko žiro-računa kod banke, da isplati taj iznos tražiocu izvršenja u gotovom novcu.

(3) Izvršenje na novčanom potraživanju, koje po štednom ulogu, tekućem ili žiro-računu, deviznom i drugim računima kod banke izuzev transakcijskog računa, pripada izvršeniku, određuje se tako što se rješenjem o izvršenju nalaže banci da novčani iznos za koji je određeno izvršenje isplati tražiocu izvršenja nakon izvršnosti rješenja o izvršenju. To rješenje ima dejstvo rješenja o izvršenju kojim su određeni zapljena novčanog potraživanja i prenos radi naplate.

(4) U rješenju o izvršenju iz st. 2. i 3. ovog člana odrediće se broj računa izvršenika s kojeg treba obaviti isplatu, te broj računa tražioca izvršenja na koji isplatu treba obaviti ili drugi način obavljanja isplate.

(5) Sud će rješenjem o izvršenju obavezati banku da dostavi izvještaj o svim promjenama na računu izvršenika ako sredstava na računu nema ili su ona nedovoljna za namirenje potraživanja određenog rješenjem o izvršenju. Izvještaj obuhvata promjene na računu za period od 30 dana do donošenja rješenja o izvršenju i mora da sadrži svaku transakciju na računu, uključujući podizanje gotovine, uplate na račun i isplate sa računa, unutarbankarske i međubankarske prenose. Podaci koji se dostavljaju a koji se odnose na međubankarske prenose moraju sadržavati, između ostalog, ime primaoca i broj računa u odredišnoj banci.

(6) Ugovor o štednom ulogu i svakom drugom depozitu se raskida po sili zakona danom izvršnosti rješenja o izvršenju bez obzira da li je oročen ili ne. Po namirenju potraživanja primijeniće se ugovorne odredbe o raskidu ovih ugovora.

(7) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na novčana sredstva potrebna za obavljanje poslova od opšteg interesa Republike Srpske, gradova i opština koja se nalaze kod banaka u Republici Srpskoj ili banaka na području Bosne i Hercegovine.